

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(femte avdelningen i utökad sammansättning)
den 10 april 2003 *

I mål T-366/00,

Scott SA, Saint-Cloud (Frankrike), företrätt av Sir Jeremy Lever, QC, G. Peretz, barrister, och R. Griffith, solicitor, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

med stöd av

Republiken Frankrike, företrädd av F. Million, G. de Bergues och S. Seam, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient,

* Rättegångsspråk: engelska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av G. Rozet och J. Flett, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2002/14/EG av den 12 juli 2000 om de stödåtgärder som Frankrike genomfört till förmån för Scott Paper SA/Kimberly-Clark (EGT L 12, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(femte avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden J.D. Cooke samt domarna R. García-Valdecasas, P. Lindh, N.J. Forwood och H. Legal,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 26 september 2002,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten och tillämpliga bestämmelser

- 1 Sökanden var det franska dotterbolaget till företaget Scott Paper Company, med säte i USA, och bedrev under den relevanta tidsperioden verksamhet avseende framställning av hushålls- och sanitetspapper.
- 2 Sökanden beslutade år 1986 att öppna en fabrik i Frankrike och valde en tomt i departementet Loiret i industriområdet La Saussaye för detta ändamål.
- 3 Orléans stad, departementet Loiret och sökanden ingick den 31 augusti 1987 ett avtal om försäljning av en tomt på 48 hektar i det nämnda industriområdet till sökanden. I avtalet reglerades också frågan om reningsavgiften, vilken beräknades utifrån en förmånlig taxa, motsvarande 25 procent av den lägsta avgift som betalades av andra industriföretag. Orléans stad erbjöd sig dessutom att ställa i ordning området utan extra kostnad. I avtalet uppgavs vidare att departementet

Loiret och Orléans stad skulle bidra ekonomiskt till områdets iordningställande, dock högst med 80 miljoner franska franc (FRF). Avslutningsvis angavs det att priset för tomten samt iordningställandet uppgick till 31 miljoner FRF, det vill säga 65 FRF per kvadratmeter.

- 4 Den franska revisionsrätten publicerade i november år 1996 den offentliga rapporten "Les interventions des collectivités territoriales en faveur des entreprises" (företagsstöd från lokala myndigheter) (särskild offentlig rapport från revisionsrätten, november år 1996, Paris). Syftet med rapporten var att uppmärksamma ett antal stöd som lokala myndigheter i Frankrike eventuellt hade beviljat vissa företag och, i synnerhet, övergången av en tomt på 48 hektar i industriområdet La Saussaye till sökanden.

- 5 Efter publiceringen av rapporten inkom en skrivelse till kommissionen. Skrivelsen var daterad den 23 december 1996 och innehöll ett klagomål avseende de förmånliga villkor på vilka Orléans stad och Conseil général du Loiret hade sålt tomten på 48 hektar till sökanden och den låga reningsavgift som sökanden skulle erlägga.

- 6 Genom en skrivelse av den 17 januari 1997 begärde kommissionen ytterligare upplysningar från de franska myndigheterna. Begäran gav upphov till en brevväxling mellan de franska myndigheterna och kommissionen under perioden januari 1997—april 1998. De franska myndigheterna lämnade vissa av de upplysningar och preciseringar som kommissionen hade efterfrågat i skrivelser av bland annat den 19 mars, den 21 april och den 29 maj 1997. Den 8 augusti 1997 begärde kommissionen än en gång preciseringar av de franska myndigheterna. Den 3 november 1997 erhöll kommissionen ytterligare upplysningar från myndigheterna och den 8 december 1997, den 29 januari 1998 och den 1 april 1998 erhöll den upplysningar från Scott SA.

- 7 Genom en skrivelse av den 10 juli 1998 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om sitt beslut av den 20 maj 1998 att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG. Beslutet fattades av "hänsyn till de tvivel som kvarstår beträffande de villkor som de franska myndigheterna har beviljat [sökanden] och deras förenlighet med fördraget". I skrivelsen uppmanades myndigheterna att inkomma med yttranden och att besvara vissa frågor (nedan kallat beslutet att inleda förfarandet). Skrivelsen innehöll dessutom en anmodan från kommissionen om att de franska myndigheterna skulle informera sökanden om inledandet av förfarandet och om att bolaget eventuellt skulle bli tvunget att lämna tillbaka det stöd som det felaktigt hade beviljats. Genom publiceringen av skrivelsen i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 30 september 1998 (EGT C 301, s. 4) informerades de berörda parterna om att förfarandet hade inletts och uppmanades att inkomma med eventuella synpunkter på de aktuella åtgärderna.

- 8 Den 30 september 1998 informerade de franska myndigheterna sökanden per telefon om beslutet att inleda förfarandet.

- 9 Efter att ha begärt extra tid inkom de franska myndigheterna den 25 november 1998 med synpunkter på beslutet att inleda förfarandet. Den 15 oktober 1999 lämnade de franska myndigheterna en del av de nödvändiga upplysningar som kommissionen hade begärt. Denna begäran hade bland annat framförts i ett föreläggande av den 8 juli 1999 med stöd av artikel 10.3 i förordning nr 659/1999.

- 10 Sökanden yttrade sig under det administrativa förfarandet. Företrädare för sökanden närvarade vid möten mellan kommissionen och de franska myndigheterna.

- 11 Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] i fördraget (EGT L 83, s. 1) trädde i kraft den 16 april 1999 i enlighet med artikel 30 i förordningen. Genom förordningen infördes förfaranderegler för statligt stöd.
- 12 I artikel 15 i denna förordning föreskrivs följande:

”Preskriptionstid

1. För kommissionens befogenheter att återkräva stöd skall en preskriptionstid på tio år gälla.

2. Preskriptionstiden skall börja den dag då det olagliga stödet beviljas mottagaren antingen som individuellt stöd eller på grundval av en stödordning. Preskriptionstiden skall avbrytas av varje åtgärd avseende det olagliga stödet som vidtas av kommissionen eller av en medlemsstat som agerar på kommissionens begäran. Vid varje avbrott skall tiden börja räknas på nytt. Preskriptionstiden skall avbrytas under den tid då kommissionens beslut är föremål för förfaranden vid Europeiska gemenskapernas domstol.

3. Varje stöd för vilket preskriptionstiden har löpt ut skall betraktas som befintligt stöd.”

Det omtvistade beslutet

- 13 Den 12 juli 2000 antog kommissionen ett beslut rörande de stödåtgärder som Frankrike hade genomfört till förmån för sökanden (nedan kallat det omtvistade beslutet). I artikel 1 i beslutet föreskrivs följande:

”Det statliga stöd i form av ett förmånligt tomtpris och en förmånlig reningsavgift som Frankrike har genomfört till förmån för Scott, till ett belopp av 39,58 miljoner franska franc (6,03 miljoner euro) motsvarande ett nuvärde på 80,77 miljoner franska franc (12,3 miljoner euro) vad avser det förmånliga tomtpriset... är oförenligt med den gemensamma marknaden.”

- 14 I artikel 2 i det omtvistade beslutet föreskrivs följande:

”1. Frankrike skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från stödmottagaren återkräva det stöd som avses i artikel 1 och som olagligen redan utbetalats till stödmottagaren.

2. Återkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag det har återbetalats. Räntan skall beräknas på grundval av den referensränta som används vid beräkningen av bidragsekvivalenten inom ramen för regionalstöd.”

- 15 Kommissionen konstaterade i det omtvistade beslutet att preskriptionstiden för kommissionens rätt att vidta åtgärder avseende återkrav av olagligt stöd enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999 hade avbrutits i det aktuella fallet. Alla åtgärder som kommissionen vidtar beträffande det olagliga stödet ansågs nämligen avbryta preskriptionstiden (se skäl 219 i det omtvistade beslutet).
- 16 Det omtvistade stödet beviljades den 31 augusti 1987. Kommissionens första åtgärd var att överlämna en formell begäran om upplysningar till de franska myndigheterna den 17 januari 1997. Kommissionen anser därför att preskriptionstiden hade avbrutits innan den föreskrivna tioårsperioden hade löpt ut, vilket innebar att institutionen hade befogenhet att återkräva stödet i fråga (se skäl 220 i det omtvistade beslutet).
- 17 Därefter fastslog kommissionen att sökandens argument att bestämmelsen om preskriptionstiden syftar till att skydda stödmottagaren, varför preskriptionstiden avbryts först när denne har informerats om att kommissionen utreder stödet, inte kunde godtas. Enligt kommissionen var nämligen frågan om vem som i slutänden gynnas av bestämmelsen om preskriptionstiden oberoende av frågan hur den skall beräknas. Artikel 15 i förordning nr 659/1999 avser inte heller tredje män, utan inskränker sig till förhållandet mellan kommissionen och medlemsstaterna. Kommissionen har därför ingen informationskyldighet gentemot tredje män. Dessa kan enligt kommissionen inte med framgång göra gällande rättigheter med stöd av artikel 15 i nämnda förordning. I förfaranden beträffande statligt stöd har tredje män endast sådana processuella rättigheter som följer av artikel 88.2 EG (se skälen 221—223 i det omtvistade beslutet).
- 18 Omnämmandet av stödmottagaren i artikel 15 i förordning nr 659/1999 syftade enligt kommissionen endast till att fastställa vilken dag preskriptionstiden skall börja löpa, det vill säga ”den dag då det olagliga stödet bevilja[des] mottagaren” (se skäl 223 i det omtvistade beslutet).

- 19 Kommissionen påpekade dessutom att stödmottagare skall kontrollera att de stöd som de har beviljats har anmälts. I brist på en sådan anmälan och i avsaknad av ett godkännande kan rättssäkerhetsskäl inte åberopas (se skäl 224 i det omtvistade beslutet).

Förfarandet och parternas yrkanden

- 20 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 30 november 2000.
- 21 Även departementet Loiret har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 4 december 2000 och som registrerades under nummer T-369/00, väckt talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.
- 22 Republiken Frankrike har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 5 april 2001, begärt att få intervensera till stöd för bolagets yrkanden. Den 25 april 2001 ordnade förstainstansrätten med stöd av artikel 64.3 e i förstainstansrättens rättegångsregler ett informellt, gemensamt möte i förevarande mål och mål T-369/00. Under mötet diskuterades den begäran om att de båda målen skulle förenas som hade inkommit från sökanden i mål T-369/00 och, på begäran av sökanden i förevarande mål, möjligheten att avgöra frågan om preskription innan målet diskuterades i sak.

- 23 Den 10 maj 2001 fattade ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning i utökad sammansättning beslut om att låta Republiken Frankrike intervensera till stöd för sökandens yrkanden. Republiken Frankrike nöjde sig med att i interventionsinlagan behandla grunden om åsidosättande av principen om skydd av berättigade förväntningar och berörde inte frågan om tillämpningen av preskriptionstiden enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999 i förevarande fall.
- 24 På grundval av referentens rapport och mot bakgrund av de synpunkter som framfördes vid det informella mötet beslutade förstainstansrätten (femte avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet. Förfarandet begränsades till att gälla frågan huruvida beslutet var ogiltigt på grund av en eventuell preskription av kommissionens rätt att fatta beslut om återkrav av det statliga stöd som Frankrike hade beviljat sökanden i form av ett förmånligt pris på en tomt på 48 hektar i La Saussaye.
- 25 Som en åtgärd för processledning anmodade förstainstansrätten sökanden att inkomma med synpunkter avseende vissa argument som kommissionen hade framfört i dupliken. Sökanden efterkom denna anmodan inom den utsatta tidsfristen.
- 26 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 26 september 2002.
- 27 Vid förhandlingen informerade sökanden förstainstansrätten om sitt beslut att återkalla den del av talan om ogiltigförklaring som avsåg statligt stöd i form av en förmånlig vattenreningsavgift (vilken omnämns i artikel 1 i det omtvistade beslutet). Sökandens talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet gäller således endast den del av beslutet i vilken kommissionen konstaterade att det stöd som hade beviljats i form av ett förmånligt tomtpris var olagligt och, i andra hand, artikel 2 i samma utsträckning. Förstainstansrätten godtog sökandens beslut att återkalla en del av talan.

28 I förevarande mål prövar förstainstansrätten därför endast den grunden för yrkandet om att artikel 2 i det omtvistade beslutet skall ogiltigförklaras som avser åsidosättande av artikel 15 i förordning nr 659/1999.

29 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara den del av artikel 2 i det omtvistade beslutet som avser stöd, vilket beviljades i form av det förmånliga tomtpris som avses i artikel 1, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

30 Republiken Frankrike, som intervenerat till stöd för sökandens yrkanden, har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

31 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna, och,

— i andra hand, förordna om att parterna skall bära sina egna rättegångskostnader.

Rättslig bedömning

32 Sökanden har gjort gällande att kommissionen åsidosatte artikel 15 i förordning nr 659/1999 angående tioårig preskriptionstid genom att i artikel 2 i det omtvistade beslutet fastställa att det stöd som beviljades den 31 augusti 1987 skulle återkrävas.

33 Denna grund består av två delar. För det första hävdar sökanden att den tolkning av artikel 15 i förordningen som kommissionen redogjorde för i skälen 219—224 i det omtvistade beslutet är felaktig. Kommissionen anförde att bestämmelsen om den tioåriga preskriptionstiden visserligen var tillämplig, men att preskriptionsavbrott skett den 17 januari 1997 då kommissionen framförde en begäran om ytterligare upplysningar till de franska myndigheterna. Med andra ord avbröts preskriptionstiden innan tio år hade förflutit efter det att stödet hade beviljats. För det andra hävdar sökanden att den alternativa tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 som kommission presenterade i svaromålet är felaktig. Enligt denna tolkning avbröt beslutet att inleda förfarandet preskriptionstiden som började löpa den 31 augusti 1987, då sökanden beviljades stödet. Beslutet i

fråga kungjordes den 30 september 1998. Enligt kommissionen hade sökanden fått kännedom om beslutet före ikraftträdandet av förordning nr 659/1999.

- 34 Kommissionen har anfört två grupper av argument för att bemöta ovannämnda grund. Till att börja med håller kommissionen fast vid den tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 som den redogjorde för i det omtvistade beslutet. I svaromålet har kommissionen vidare gjort gällande att artikel 15 i nämnda förordning inte var tillämplig i förevarande fall, med anledning av att förfarandet i artikel 88.2 EG hade inletts och sökanden hade fått kännedom om detta före ikraftträdandet av förordning nr 659/1999, allra senast den 30 september 1998 då beslutet om att inleda förfarandet publicerades i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Beträffande ett stöd som beviljats före ikraftträdandet av förordning nr 659/1999 kan preskription enligt artikel 15 anses ha inträtt endast om två kumulativa villkor är uppfyllda. För det första skall minst tio år ha förflutit sedan stödets beviljande. För det andra får ingen åtgärd som avbryter preskriptionstiden ha vidtagits före ikraftträdandet av förordning nr 659/1999.
- 35 Förstainstansrätten kommer inledningsvis att ta ställning till sökandens första delgrund.

Parternas argument

- 36 Sökanden har presenterat sex specifika argument mot den tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 som kommissionen redogjorde för i skälen 219—224 i det omtvistade beslutet.

- 37 För det första anser sökanden att en åtgärd som vidtas av kommissionen endast avbryter preskriptionen i förhållande till stödmottagaren om denne underrättas om åtgärden. Förfarandet beträffande statligt stöd kan nämligen leda till att den stödgivande staten tvingas kräva tillbaka den summa som den beviljat stödmottagaren. Detta trots att förfarandet beträffande statligt stöd, för att citera kommissionen, i "strikt mening" är ett förfarande mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten. Oavsett vad som gäller juridiskt sett är det stödmottagaren som utgör svaranden i ett sådant förfarande. Det är också stödmottagaren som drabbas ekonomiskt av det förfarande som avses i artikel 88.2 EG. Av denna anledning bör stödmottagaren enligt sökanden kunna åberopa att preskription inträtt i förhållande till honom enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999.
- 38 En av kommissionen vidtagen åtgärd som är ägnad att utgöra ett preskriptionsavbrott men som inte har kungjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* eller på annat sätt, antingen direkt eller via medlemsstaten, meddelats stödmottagaren avbryter därför inte preskriptionstiden i förhållande till stödmottagaren enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999. I förevarande fall informerade kommissionen inte om åtgärden på något av ovannämnda sätt.
- 39 För det andra har sökanden gjort gällande att artikel 15 i nämnda förordning har till syfte att tillgodose rättssäkerhetshänsyn med avseende på såväl stödmottagarna som medlemsstaterna. Kommissionens uppfattning att en åtgärd kan avbryta preskriptionstiden trots att stödmottagaren inte känner till åtgärden strider utan tvekan mot detta syfte.
- 40 För det tredje har sökanden anfört att också kommissionen tycks anse att en förutsättning för att en åtgärd skall avbryta preskriptionstiden i förhållande till medlemsstaten är att medlemsstaten informeras om åtgärden. Enligt sökanden gäller samma sak i förhållande till stödmottagaren. En åtgärd avbryter således inte preskriptionstiden i förhållande till denne med mindre än att denne informeras om den vidtagna åtgärden.

- 41 För det fjärde har sökanden anfört att den inte är den första som gör gällande att stödmottagare, inom ramen för förfaranden beträffande statligt stöd, har en ställning som skiljer sig från den som andra tredje män har. Kommissionen har själv i olika publikationer gett stöd åt denna uppfattning.
- 42 För det femte har sökanden anfört att det i artikel 15.2 i förordning nr 659/1999 föreskrivs att åtgärder som vidtas av medlemsstater på uppmaning av kommissionen utgör åtgärder som kan avbryta preskriptionstiden. Det hade inte varit nödvändigt att särskilt nämna dessa åtgärder om redan en begäran från kommissionen riktad till medlemsstaten hade avbrutit tidsfristen i förhållande till stödmottagaren. Enligt sökanden är det uppenbart att lagstiftaren hade en särskild situation i åtanke, nämligen den där en åtgärd som vidtas mot medlemsstaten av kommissionen endast avbryter preskriptionstiden i förhållande till denna. Av denna anledning var det nödvändigt att precisera att åtgärder som vidtas av medlemsstaten på uppmaning av kommissionen avbryter preskriptionstiden i förhållande till andra än medlemsstaten.
- 43 För det sjätte och sista har sökanden gjort gällande att det inte finns några administrativa eller praktiska skäl för kommissionen att inte informera ett företag som har mottagit ett stöd som misstänks vara olagligt om att kommissionen har för avsikt att undersöka stödet i fråga. I synnerhet inte när kommissionen, som i förevarande fall, har tagit upp frågan om preskriptionsavbrytande åtgärder och resultaten av dessa med en person som inlämnat ett klagomål beträffande detta stöd. Ur ett administrativt och praktiskt perspektiv är således sökandens tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 fullt godtagbar.
- 44 Kommissionen har gjort gällande att de skrivelser som den skickade till de franska myndigheterna mellan den 17 januari och den 8 augusti 1997, det vill säga före utgången av tidsfristen på tio år, beräknad från och med datumet för stödets beviljande, avbröt preskriptionstiden i enlighet med artikel 15 i förordning nr 659/1999.

- 45 Kommissionen har till att börja med erinrat om att förfarandet beträffande statligt stöd är ett förfarande mellan kommissionen och medlemsstaten, inte mellan kommissionen och de berörda parterna, till vilka stödmottagaren hör. Detta följer inte bara av lydelsen av artiklarna 87—89 EG och av domstolens fasta rättspraxis, utan också av lydelsen av förordning nr 659/1999 och, i synnerhet, av artikel 25 i denna förordning. I nämnda artikel anges att beslut som fattas enligt bestämmelserna i förordningen skall riktas till den berörda medlemsstaten.
- 46 Kommissionen har vidare anfört att förfarandet beträffande statligt stöd inte är ett brottmålsförfarande riktat mot stödmottagaren. Stödmottagaren riskerar inte att drabbas av böter. Återbetalningen av det olagliga stödet syftar endast till att återupprätta förutsättningarna för effektiv konkurrens och inte till att bestraffa stödmottagaren.
- 47 Kommissionen har därefter konstaterat att de berörda parternas, däribland stödmottagarnas, rättigheter begränsas av artikel 88.2 EG, av lydelsen av förordning nr 659/1999 och i synnerhet av dess artikel 20, med rubriken "[i]ntresserade parter rättigheter". Enligt kommissionen har institutionen ingen som helst skyldighet att informera möjliga stödmottagare om åtgärder som avbryter preskriptionstiden och som har vidtagits med stöd av artikel 15.2 i nämnda förordning.
- 48 Sökanden tycks anse att kommissionen har en särskild skyldighet att informera bolaget om varje åtgärd som kan leda till att preskriptionstiden avbryts. Sökanden har till stöd för denna uppfattning anfört att preskriptionsregeln syftar till att tillgodose rättssäkerhetshänsyn med avseende på stödmottagarna. Kommissionen delar inte sökandens uppfattning i denna fråga, utan anser att preskriptionsregeln, i likhet med andra förfaranderegler som tillämpas i förfaranden beträffande statligt stöd, endast har rättsverkningar i förhållande till den berörda medlemsstaten, inte i förhållande till stödmottagaren. Ett föreläggande om att återkräva ett olagligt stöd får inte bara negativa konsekvenser för stödmottagaren, utan också för den berörda medlemsstaten. Beviljande av statligt stöd som inte har anmälts är oförenligt med artikel 88.3 EG och kan ge upphov till en talan om utomobligatoriskt skadeståndsansvar gentemot medlemsstaten med stöd av nationell rätt.

- 49 Avslutningsvis erinrar kommissionen om att preskriptionstiden per definition endast är tillämplig när det är fråga om oanmält stöd. Sådant stöd strider mot artikel 88.3 EG, vilken har direkt effekt. Stödmottagare förväntas känna till de gemenskapsrättsliga bestämmelserna på detta område och kan inte göra gällande att de hade rätt att förvänta sig att stödet aldrig skulle komma att återkrävas eftersom de inte kände till gällande bestämmelser. Under dessa omständigheter anser kommissionen att artikel 15 i förordning nr 659/1999 skall tillämpas restriktivt i sin helhet och inte endast, som sökanden har hävdad, i fråga om vilka åtgärder som avbryter preskriptionstiden.

Förstainstansrättens bedömning

- 50 Till att börja med konstaterar förstainstansrätten att det följer av fast rättspraxis att en gemenskapsrättsakts lagenlighet skall bedömas i förhållande till den faktiska och rättsliga situation som rådde den dag då rättsakten antogs (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 oktober 1999 i mål T-123/97, Salomon mot kommissionen, REG 1999, s. II-2925, punkt 48, och av den 14 maj 2002 i mål T-126/99, Graphischer Maschinenbau mot kommissionen, REG 2002, s. II-2427, punkt 33).
- 51 Även om processrättsliga regler vanligtvis anses vara tillämpliga på samtliga tvister som inte har avgjorts vid tiden för deras ikraftträdande, är detta inte fallet med materiella regler. Det anses i allmänhet att dessa kan avse förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet endast om det av ordalydelsen, bestämmelsernas syfte eller systematik klart framgår att de är ämnade att ha sådan verkan. Detta är en tolkning som är förenlig med rättssäkerhetsprincipen och med principen om skydd för berättigade förväntningar, enligt vilka gemenskapslagstiftningen skall vara klar och förutsägbar för enskilda (se bland annat domstolens dom av den 12 november 1981 i de förenade målen 212/80—217/80, Salumi m.fl., REG 1981, s. 2735, punkterna 9 och 10, och av den 6 juli 1993 i de förenade målen C-121/91 och C-122/91, CT Control (Rotterdam) och JCT Benelux mot kommissionen, REG 1993, s. I-3873, punkterna 22 och 23).

- 52 Förordning nr 659/1999, vilken innehåller förfarandebestämmelser angående tillämpningen av artikel 88 EG, antogs mot bakgrund av den praxis som hade utvecklats av kommissionen på detta område. Syftet var bland annat att säkerställa korrekta och effektiva förfaranden enligt artikeln i fråga och att öka insynen och rättssäkerheten vid tillämpningen av dessa (se skälen 2 och 3 i förordningen). I förordningens tredje kapitel om "förfarande vid olagligt stöd" räknas kommissionens befogenheter i fråga om bland annat undersökning av statligt stöd, begäran om upplysningar samt föreläggande om upplysningar och återbetalning av olagligt stöd upp. Förstainstansrätten anser att det följer av bestämmelsernas lydelse, inklusive artikel 15, att de är av processuell natur och därmed enligt ovannämnda rättspraxis skall tillämpas vid samtliga administrativa förfaranden beträffande statligt stöd som hade anhängiggjorts vid kommissionen vid tidpunkten för ikraftträdandet av förordning nr 659/1999, det vill säga den 16 april 1999.
- 53 Artikel 15 i förordning nr 659/1999 saknar, till skillnad från artikel 11.2 sista stycket i förordningen om kommissionens befogenhet att fatta beslut om att en medlemsstat preliminärt skall återkräva olagligt stöd, övergångsbestämmelser avseende artikelns tillämpning i tiden. Artikel 15 skall tillämpas i samtliga fall när stöd återkrävs definitivt efter förordningens ikraftträdande, även när stödet har beviljats före detta datum.
- 54 I förevarande fall framgår det av lydelsen av det omtvistade beslutet, i synnerhet av analysen av frågan om tillämpningen av preskriptionstiden i skälen 219—224, att kommissionen vid antagandet av beslutet ansåg att den åtgärd som den hade vidtagit i syfte att få till stånd en återbetalning av stödet i fråga omfattades av artikel 15 i förordning nr 659/1999. Den omständigheten att kommissionen den 8 juli 1999, med stöd av artikel 10.3 i nämnda förordning, riktade ett föreläggande till de franska myndigheterna om att inkomma med information, visar att kommissionen vid genomförandet av förfarandet beträffande statligt stöd, som den 20 maj 1998 hade inletts med stöd av artikel 88.2 EG, alltsedan ikraftträdandet av förordning nr 659/1999 den 16 april 1999 har tillämpat de nya förfarandereglererna.

- 55 Under dessa omständigheter skall förstainstansrätten till att börja med undersöka om preskriptionstiden avbryts enligt artikel 15.2 i förordning nr 659/1999 när åtgärden vidtagits före förordningens ikraftträdande, men inom tidsfristen på tio år från stödets beviljande. Om nödvändigt skall förstainstansrätten också undersöka om en sådan åtgärd avbryter preskriptionstiden i förhållande till stödmottagaren endast när denne har underrättats om åtgärden.
- 56 Förstainstansrätten konstaterar att trots att förordning nr 659/1999 inte hade trätt i kraft den 31 augusti 1987, varmed det stöd som beviljades detta datum inte utlöste preskriptionstiden på tio år, skall datumet i fråga anses utgöra startdatumet för tidsfristen eftersom artikel 15 är tillämplig på omständigheter som förelåg den 12 juli 2000.
- 57 På samma sätt skall de åtgärder som kommissionen vidtog den 17 januari 1997, trots att de när de vidtogs inte avbröt preskriptionstiden, tillskrivas en sådan verkan när de aktualiseras i samband med att kommissionen, efter den 16 april 1999, utnyttjar sin befogenhet att utfärda ett föreläggande om återkrav av det stöd som hade beviljats den 31 augusti 1987. Denna tolkning syftar inte till att ge bestämmelserna i artikel 15 retroaktiv verkan, utan uteslutande till att säkerställa att bestämmelserna tillämpas på samma sätt på en rad omständigheter eller händelser som förelåg och undersöktes från och med den 12 juli 2000. Om beviljandet av stödet den 31 augusti 1987 skall anses ha utlöst preskriptionstiden enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999 skall också omständigheter som inträffade under preskriptionstiden bedömas mot bakgrund av denna förordning.
- 58 Vad avser sökandens argument att de åtgärder som vidtogs av kommissionen mellan januari och augusti år 1997 inte avbröt preskriptionstiden enligt artikel 15 i förordning nr 659/1999 med anledning av att sökanden inte kände till åtgärderna vid den aktuella tidpunkten, konstaterar förstainstansrätten att det endast finns en preskriptionstid för återkrav av stöd i artikel 15 och att den skall tillämpas på samma sätt i förhållande till tredje män som till medlemsstaten.

59 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att förfarandet enligt artikel 88.2 EG i huvudsak är ett förfarande mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten. Berörda personer, till vilka stödmottagare räknas, skall dock hållas underrättade och skall ges möjlighet att framföra sina argument (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 14 november 1984 i mål 323/82, Intermills mot kommissionen, REG 1984, s. 3809, punkterna 16 och 17; svensk specialutgåva, volym 7, s. 685). Enligt fast rättspraxis har berörda personer nämligen i huvudsak rollen som informationskälla för kommissionen i det administrativa förfarandet enligt artikel 88.2 EG (förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsvaerftsforeningen m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1399, punkt 256, och av den 25 juni 1998 i de förenade målen T-371/94 och T-394/94, British Airways m.fl. och British Midland Airways mot kommissionen, REG 1998, s. II-2405, punkt 59). Kommissionen är emellertid inte skyldig att underrätta personer som kan tänkas vara berörda, inklusive stödmottagaren, om åtgärder som institutionen vidtar med anledning av olagligt stöd innan det administrativa förfarandet inleds.

60 Av detta följer att den omständigheten att sökanden var ovetande om att kommissionen från och med den 17 januari 1997 vid mer än ett tillfälle hade begärt information från de franska myndigheterna (se punkt 6 ovan) inte i sig innebär att kommissionens agerande skall anses sakna rättsverkan gentemot sökanden. Därmed skall den skrivelse innehållande en begäran om kompletterande upplysningar som kommissionen skickade till de franska myndigheterna den 17 januari 1997, med andra ord innan det administrativa förfarandet hade påbörjats, i enlighet med artikel 15 i förordning nr 659/1999 anses ha avbrutit den tioåriga preskriptionstiden, vilken i förevarande fall började löpa den 31 augusti 1987. Det saknar betydelse att sökanden vid tidpunkten för korrespondensen inte kände till denna.

61 Förstainstansrätten erinrar vidare om att stödet i förevarande fall inte har anmälts till kommissionen. Enligt fast rättspraxis kan en stödmottagare inte, utom under extraordinära omständigheter, ha berättigade förväntningar på att ett stöd är rättsenligt annat än om detta stöd har beviljats med iakttagande av bestämmelserna i artikel 88 EG (domstolens dom av den 20 september 1990 i mål C-5/89, kommissionen mot Tyskland, REG 1990, s. I-3437, punkt 14, svensk specialutgåva, volym 10, s. 499, och av den 14 januari 1997 i mål C-169/95,

Spanien mot kommissionen, REG 1997, s. I-135, punkt 51). En aktsam näringsidkare förväntas nämligen normalt sett kontrollera att förfarandet har iakttagits.

- 62 Avslutningsvis konstaterar förstainstansrätten att det före den 16 april 1999 saknades bestämmelser i gemenskapsrätten om preskription avseende åtgärder som vidtas av kommissionen med anledning av oanmält statligt stöd. Därmed kunde sökanden före detta datum inte göra gällande berättigade förväntningar eller rättssäkerhetshänsyn i fråga om preskription av ett oanmält stöd som beviljades år 1987. Förstainstansrättens tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 i punkterna 42—49 ovan och tillämpningen av denna artikel på det beslut som antogs av kommissionen den 17 januari 1997 har således inte lett till bristande rättssäkerhet för sökanden eller till att denne berövats berättigade förväntningar vilka uppkommit under tioårsperioden efter stödets beviljande.
- 63 Med hänsyn till vad som anförts ovan kan talan inte vinna bifall på den första delgrunden.
- 64 Vad avser den andra delgrunden, vilken rör den alternativa tolkning av artikel 15 i förordning nr 659/1999 som kommissionen redogjorde för i sitt svaromål, har förstainstansrätten, i punkterna 49—52 ovan, redan konstaterat att förordningen är tillämplig i förevarande fall och att den tioåriga preskriptionstid som avses i artikel 15 avbröts den 17 januari 1997. Kommissionens rätt att vidta åtgärder avseende återkrav av stödet var således inte preskriberad vid kungörelsen den 10 juli 1998 av beslutet om att inleda förfarandet.
- 65 Under dessa omständigheter kan talan om ogiltigförklaring av artikel 2 i det omtvistade beslutet inte vinna bifall på den grunden att artikel 15 i förordning nr 659/1999 har åsidosatts.

Rättegångskostnader

- 66 Eftersom förevarande dom endast rör frågan om preskription och förfarandet ännu inte är avslutat kommer beslut om rättegångskostnader att meddelas senare.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(femte avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Talan om ogiltigförklaring av artikel 2 i kommissionens beslut 2002/14/EG av den 12 juli 2000 ogillas i den del som avser kommissionens åsidosättande av artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] i EG-fördraget.

- 2) Förfarandet skall fortsätta med avseende på övriga delar.

- 3) Beslut om rättegångskostnader kommer att meddelas senare.

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Forwood

Legal

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 10 april 2003.

H. Jung

Justitiesekreterare

J.D. Cooke

Ordförande